

תחריות הדיבייט

הן תחרויות, שהחלו במקור באנגליה באוניברסיטאות המובילות "אוקספורד" וקיימברידג'". בהמשך התפתחו תחרויות דיבייט גם ברחבי ארצות הברית, קנדה, אירלנד, אוסטרליה ועוד.

מטרות תחרויות הדיבייט הן רבות ומגוונות: הן משפרות את כישורי הרטוריקה, מהוות אירוע חברתי ערכי, מאפשרות להעלות לסדר היום נושאים נבחרים, כדוגמת נושאים פוליטיים, ולעתים אף מסייעות להוביל לפתרון, כאשר שני הצדדים ל"דיבייט" נואמים בעד ונגד הנושא ומאפשרים לקהל ולשופטים להכריע.

בעולם קיימים מספר סוגי דיבייט כדוגמת דיבייט פרלמנטרי בריטי, המהווה את הפלטפורמה הנפוצה ביותר בעולם כיום. דיבייט זה מורכב מארבע קבוצות נואמים: שתי ממשלות שיטענו בעד הנושא הנבחר ושתי קבוצות אופוזיציה, שינאמו נגד אותו נושא. כל קבוצה מונה שני נואמים, כאשר אלמנט ההפתעה

- 15 הוא משמעותי. הנואמים נחשפים ל"נושא הדיבייט" רק 15 דקות לפני מועד הדיבייט עצמו. סדר הנואמים מתחיל בעלייתו לבמה של חבר הממשלה הראשון שנואם בעד, ומיד אחריו עולה חבר האופוזיציה הראשון במטרה לסתור אותו בנואם שכנוע נגדי. מיד אחריו עולה חבר שני מהממשלה הראשונה וכך ממשיכים לפי הסדר, דובר בעד ולאחריו דובר נגד. שני הנואמים האחרונים הינם מסכמים ועליהם לסכם את הדיון, האחד מסכם בעד והשני - נגד. לכל נואם מוקצבות 7 דקות. בזמן הנואם מתאפשרת שאלת שאלות רק במרכזו של הנואם (ב-5 הדקות המרכזיות בנואם - בדקה הראשונה והאחרונה אסור לשאול שאלות. השאלות נשאלות על ידי חברי קבוצת הדיבייט שכנגד במטרה להקשות על הנואם. הנואם לא חייב לענות על השאלות, אולם השופטים של הדיבייט מצפים מהנואם לענות על 2 שאלות לפחות, כדי לקבל ניקוד מרבי. אם הנואם עונה על פחות משתי שאלות במהלך הדיבייט, עשויה התנהגות זו להיתפס כחשש
- 20
- 25
- 30

משאלות, ולחלופין מענה על יותר משתי שאלות יכול להעיד, כי לנואם אין על מה לדבר בנאומו והוא מחפש דרך מילוט, שתאפשר לו "לבזבז" זמן נאום יקר.

קיימים מבנים והרכבים נוספים של דיבייט הנהוגים בעולם כדוגמת הדיבייט בסגנון האמריקני, שדומה למבנה הדיבייט הבריטי רק, שהפעם הדיבייט מונה רק 2 קבוצות דיבייט ולא ארבע. דיבייט מוכר נוסף, שחולל סערה תקשורתית בבחירות ל"ארה"ב בשנת 2017, הוא הדיבייט בין הילרי קלינטון לבין דונלד טראמפ, אשר הרקיע שיאים חדשים בתחום הדיבייט והפתיע רבים.

לאחרונה תחרויות הדיבייט צוברות תאוצה גם בישראל, באוניברסיטאות, במכללות, בתיכונים, בחטיבות הביניים, ובארגונים שונים. תחרויות הדיבייט הן דרך יעילה לשיפור כישורים בתקשורת בין אישית, משא ומתן, רטוריקה, הקשבה וכישורים רבים נוספים. לאחרונה העלה שר החינוך לראש סדר העדיפויות את נושא הדיבייט – שיג ושיח בשלל הגילאים – בשל חשיבותו הרבה ככלי לחיים. מטרתו היא שתחום הדיבייט יילמד כחלק מתכניות משרד החינוך – יוזמה מבורכת, אך לצערנו מדינת ישראל עדין לא יישמה באופן מלא תכניות אלו, ותלמידים רבים יוצאים לעולם חסרים במיומנויות תקשורת בין אישיות. לעומת זאת, תלמידים שזוכים לעבור קורס כזה, במסגרת שעות תל"ן או סטודנטים ומבוגרים, שמקבלים את הכלים החשובים הללו במסגרות אחרות, זוכים לנקודת פתיחה טובה בהרבה המאפשרת להם לתקשר ביעילות.